

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2556/

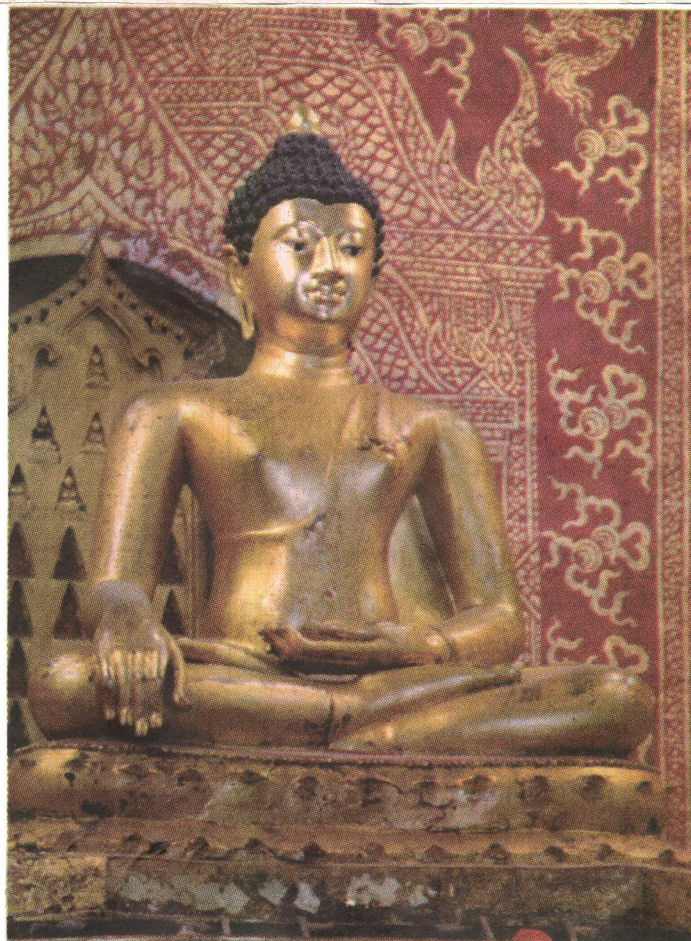
00216

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ก.ค. 2556	23	8126	5

รอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

วรมหาวิหาร ตำนานวัดพระสิงห์

“พระพุทธรูปสิงห์ เป็นพระสิงห์ลกุล ช่างเชียงแสน ศิลปะล้านนา ประดิษฐานอยู่ ณ เมืองเชียงราย ขณะนั้นเชียงรายกับเชียงใหม่เกิดการรบพุ่งกันขึ้น เชียงใหม่เป็นฝ่ายชนะ พระเจ้าแสนเมืองมา (พญาแสนเมืองม พ.ศ.1931-1954) เล็ดจากล้นนครเมืองเชียงใหม่ จึงโปรดให้อัญเชิญพระพุทธรูปสิงห์มาขังเมืองเชียงใหม่โดยล่องเรือมาตามลำน้ำปิง ”

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ก.ค. 2556	23	8126	5

วัดพระสิงห์ ตั้งอยู่บน ถนนสิงหราชจรด กับ ถนนราชดำเนิน ตำบล
พระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถานที่ประดิษฐาน
พระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร และยังเป็น
สถาปัตยกรรมล้านนาอันงดงาม ซึ่งเป็นที่รู้จักและคุ้นเคยเป็นอย่างดี ตาม
คติล้านนา คนเกิดปีมะโรงต้องมาไหว้พระสิงห์ให้ได้สักครั้งหนึ่งในชีวิต

ตามเอกสารทางประวัติศาสตร์ กล่าวว่า พญาผายู โปรดให้สร้างเจดีย์
สูง 23 วา เพื่อบรรจุอัฐิพญาคำฟู พระบิดาของพระองค์ เมื่อปี พ.ศ.1888
ต่อมาในปี พ.ศ.1890 จึงโปรดให้สร้างบริเวณนี้ขึ้นเป็นวัด และนิมนต์

พระเถระอภัยจุฬาพร้อมภิกษุสงฆ์มาจำพรรษา แต่เนื่องจากหน้าวัดเป็น
สถานที่ชุมนุมซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าของชาวเมือง วัดนี้จึงให้อีกชื่อว่า
“วัดลีเชียง” (ลี แปลว่า ตลาด) แต่ชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า “กาดลี”
ตามตำนานกล่าวว่า พระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร
ศิลปะล้านนา ประดิษฐานอยู่ ณ เมืองเชียงราย ขณะนั้นเชียงรายกับเชียงใหม่
เกิดการรบพุ่งกันขึ้น เชียงใหม่เป็นฝ่ายชนะ พระเจ้าแสนเมืองมา (พญาแสน
เมือง พ.ศ.1931-1954) เสด็จกลับนครเมืองเชียงใหม่ จึงโปรดให้อัญเชิญ
พระพุทธรูปมาตั้งเมืองเชียงใหม่โดยล่องเรือมาตามลำน้ำปิง

เรืออัญเชิญพระพุทธรูปมาเทียบท่าฝั่งนครเชียงใหม่ ที่ท่าวัง
สิงห์ท่า ขณะเชิญขึ้นประดิษฐานบนบุษบกปรากฏรัศมีจากองค์พระเรืองรอง
เป็นลำไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือไกลถึง 2,000 วา ต่อมาจึงได้มีการ
สร้างวัดขึ้น ณ ที่นั้นได้ชื่อตามเหตุอัศจรรย์ในครั้งนั้นว่า “วัดฟ้าฮ่าม” ซึ่ง
หมายถึงฟ้าฮ่ามนั่นเอง แต่เดิมนั้นพระเจ้าแสนเมืองมั่งตั้งพระทัยจะอัญเชิญ
พระพุทธรูปไปประดิษฐานยังวัดบุปผาราม (วัดสวนดอก) ซึ่งตั้งอยู่นอก

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ก.ค. 2556	23	8126	5

เวียงออกไปทางทิศตะวันตก แต่เมื่อชักลากบุษบกไปถึงวัดลีเชียงพระก็มี
อันติดขัดไม่อาจลากต่อไปได้ พระเจ้าแสนเมืองมาถือเป็นศุภมิตรจึงโปรด
ให้สร้างมณฑปขึ้นวัดลีเชียงและประดิษฐานพระพุทธสิหิงค์ไว้ ณ วัดนั้น
ต่อมาชาวบ้านต่างพร้อมใจกันนิยมเรียกวัดนี้ว่า "วัดพระสิงห์" ตาม
นามของพระพุทธรูป กระทั่ง พ.ศ.2483 (1940) จึงได้รับการสถาปนา
ยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดวรมหาวิหาร และได้รับนาม
ใหม่ว่าวัดพระสิงห์วรมหาวิหารมาจนถึงปัจจุบัน โดยกรมศิลปากรประกาศ
ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญระดับชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478
และประกาศกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2522

และในเทศกาลสงกรานต์ของทุกปีจะมีการอัญเชิญพระพุทธสิหิงค์
ประดิษฐานบนบุษบกแห่รอบเมืองเชียงใหม่ให้ประชาชนสรงน้ำ เพื่อ
ความเป็นสิริมงคลเป็นประจำทุกปี ภายในวัดพระสิงห์มีสิ่งที่น่าสนใจได้แก่
หอไตร สร้างเป็นครั้งตึกครั้งแรกที่ตัวผนังตึกด้านนอกประดับด้วยทวย
เทพปูนปั้นแต่งองค์ทรงเครื่องสวยงาม ทำเป็นรูปเทพพนมยืน บ้างก็เหาะ
ประดับอยู่โดยรอบ เป็นฝีมือช่างสมัยพระเมืองแก้วต่อมาในสมัยเจ้าแก้ว
นารัฐได้มีการซ่อมแซมขึ้นใหม่ ประมาณ พ.ศ.2467 ที่ฐานหอไตรบันเป็น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ก.ค. 2556	23	8126	5

ลายลูกฟักลดบัวภายในประดับด้วยรูปสัตว์หิมพานต์ เช่น นางเงือกมีปีก คชสีห์ มีปีก และกิเลน เป็นต้น โดยประจำยามที่มีลักษณะลม้ายลายสมัยราชวงศ์เหม็งของจีน

โบสถ์ เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีมุขโถงทั้งด้านหน้าด้านหลัง ด้านข้างแลเห็นหน้าต่างขนาดใหญ่เป็นช่องแบบไม้ระแนง แต่ภายในเป็นหน้าต่างจริง มีลายปูนปั้นบริเวณซุ้มประตูทางเข้า หน้าบันมีลักษณะวงโค้งสองอันเหนือทางเข้าประกบกัน เรียกว่า คิ้วโก่ง เหนือคิ้วโก่งเป็นวงกลมสองวง คล้ายดวงตา ที่เสาและส่วนอื่น ๆ มีปูนปั้นนูน มีรักปั้นปิดทอง ถือเป็นลักษณะอาคารและการตกแต่งเป็นแบบศิลปะล้านนาที่วิจิตรสวยงามโดยแท้

วิหารลายคำ เป็นวิหารทรงพื้นเมืองล้านนาขนาดเล็ก ภายในประดิษฐาน “พระพุทธสิหิงค์” ขนาดหน้าตักกว้าง 31 นิ้ว สูงจากขอบฐานถึงยอดพระเมาลี บัวตูม 51 นิ้ว บนผนังด้านหลังพระประธานมีรูปปราสาทแวดล้อมด้วยมังกร และหงส์ มีความงดงามน่าชมยังมีเสาหลวง (เสากลม) เสากระเบียง (เสาสี่เหลี่ยม) ที่ผนังวิหารมีภาพจิตรกรรมโดยรอบ ด้านเหนือเขียนเป็นเรื่องสังข์ทอง ด้านใต้เป็นเรื่องสุวรรณหงส์โดยเฉพาะเรื่องสังข์ทองพบเพียงที่นี่แห่งเดียว อีกทั้งเป็นวิหารลายคำที่พบที่นี่ได้แห่งเดียวเท่านั้น และลักษณะเด่นของภาพจิตรกรรมที่พบในล้านนา ซึ่ง ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ประติมากรชาวอิตาลีเคย บิดาแห่งวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ได้สรุปไว้ว่า “จิตรกรรมในภาคเหนือนิยมเขียนภาพชีวิตประจำวันเป็นภาพเหมือนชีวิตจริง ถ้ามองดูภาพทั้งดงามเรื่องสังข์ทองในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ เราจะรู้สึกคล้ายกับว่า เราเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นจริงตามความเป็นอยู่เมื่อ 100 ปีก่อน”

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
krapong@chiangmai.ac.th